

Linda M. Allertsen

**Familievernet - brukere og innhold i tjenesten,
2002 og 2007**

<i>Rapporter</i>	I denne serien publiseres statistiske analyser, metode- og modellbeskrivelser fra de enkelte forsknings- og statistikkområder. Også resultater av ulike enkeltundersøkelser publiseres her, oftest med utfyllende kommentarer og analyser.
------------------	--

© Statistisk sentralbyrå, juni 2009 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde. ISBN 978-82-537-7601-9 Trykt versjon ISBN 978-82-537-7602-6 Elektronisk versjon ISSN 0806-2056 Emne: 03.03 Trykk: Statistisk sentralbyrå	Standardtegn i tabeller	Symbol
	Tall kan ikke forekomme	.
	Oppgave mangler	..
	Oppgave mangler foreløpig	...
	Tall kan ikke offentliggjøres	:
	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Sammendrag

Dette er første analyse som Statistisk sentralbyrå har gjort i tilknytning til den offisielle familievernstatistikken som er samlet inn siden 2001. Analysen koncentrerer seg om to statistikkårganger, 2002 og 2007. Hensikten med analysen er å få et oversiktsbilde av familievernet og se hvordan utviklingen har vært i denne femårsperioden.

Familieverntjenesten har siden 2002 opplevd en økning på nær 19 prosent i antall saker sammenlignet med 2007. Hele 74 prosent av brukere som henvender seg til familievernkontoret fikk time innen en måned i 2007. Dette viser at tjenesten er lett tilgjengelig og stabil til tross for økt pågang i denne femårsperioden. Det er heller ikke så lang behandlingstid i tjenesten sett på nasjonalt nivå, men det er relativt store fylkesvise forskjeller i den gjennomsnittlige varigheten på familievernsakene. Halvparten av sakene ble avsluttet innen det var gått to måneder i 2007, noe som også var situasjonen i 2002. I begge år hadde Troms fylke den korteste varigheten, mens Hordaland hadde den lengste.

Analysen undersøker nærmere hvem som er brukerne av tjenesten og hva som kjennetegner dem. Et viktig hovedtrekk, som også har vært stabilt fra 2002 til 2007, er at det i første rekke er kvinnens arena. I underkant av 70 prosent av brukerne som tar kontakt er kvinner. Dette gjenspeiler seg på nasjonalt nivå, og det er omrent ingen geografisk variasjon mellom de ulike regioner. Både i 2002 og i 2007 er det relativt få brukere i aldersgruppen under 25 år og aldergruppen over 55 år. Hovedtyngden av primærklientene er i alderen fra 35 til 44 år og med sivilstatus gift. Det viser seg at brukerne også har et relativt høyt utdanningsnivå sammenlignet med befolkningen for øvrig. Kvinner har generelt sett et høyere utdanningsnivå enn menn og siden kvinner er overrepresentert på familievernkontorene, kan dette være en medvirkende forklaringsfaktor. De aller fleste som brukte familievernkontoret var i full jobb både i 2002 og i 2007. Andelen som jobbet deltid eller var hjemmeværende er blitt redusert fra 2002 til 2007.

Parforhold først, deretter samarbeid om barn. Dette er hovedinntrykket når vi ser på primærklientenes viktigste grunn for henvendelsen. Dette er også et stabilt trekk som ikke har endret seg fra 2002 til 2007. Både i 2002 og i 2007 var hovedfokus på familievernkontorene samtaler med par. Dersom vi ser på viktigste tema i samtalene ser vi at det har vært en kraftig økning i femårsperioden når det gjelder samarbeid om barn og dette var tilfelle for alle aldersgrupper.

Dette gjenspeiler også relasjon mellom hovedperson i familievernsakene og viktigste samtalepartner. I sakene med mer enn én deltaker hadde 66 prosent av klientene med seg partner til samtaler, og 30 prosent hadde med ekspartner. Det er likevel relativt vanlig å gå alene for hjelp på familievernkontorene, selv om det var noe mer vanlig i 2002 enn 2007. Nær 4 av 10 saker i 2007 hadde kun en deltaker.

Samtaler i tilknytning til individuelle problem var oftere tema blant de yngste og eldre aldersgruppene. For aldersgruppen 25 til 44 år var det i større grad samtaler knyttet til parforholdet som var tema. Dette er sannsynligvis et uttrykk for at problemer og dermed tema for samtale på familievernkontoret vil kunne variere avhengig av livsfaser og alder.

I analysen har det vært et ønske å se spesielt på barns deltagelse i familieverntjenesten. Syv av ti av de under 18 år som tar kontakt med familievernet er jenter. Samtaler mellom barn og foreldre var hovedtiltak i 7 prosent av det totale antallet familievernsaker i 2002, og 5 prosent av sakene i 2007. Dette sier noe om omfanget der barn deltar, men lite om i hvilken grad barn har vært aktive deltagere. Det har vært en liten økning fra 2002 til 2007 i antall saker der barn selv har tatt kontakt med familievernet, 349 saker i 2002 og 385 saker i 2007.

Seks av ti barn som selv tok initiativ til hjelp fra familievernet kom alene i 2007, og dette var oftere enn fem år tidligere.

De aller fleste sakene der barn selv har tatt kontakt med familievernkontor, og dermed er hovedperson i saken, omhandler forhold til foreldre. I halvparten av sakene der barn tok kontakt ble det oppgitt at relasjon mellom barn og foreldre var årsak til henvendelsen. Barn og unge tar også i stor grad kontakt med familievernet på grunn av individuelle problemer.

Prosjektet er finansiert av Barne- og likestillingsdepartementet.

Innhold

Sammendrag.....	3
1. Innledning	6
1.1. Bakgrunn og formål	6
1.2. Framgangsmåte og avgrensinger	6
1.3. Feilregistrering 2002.....	10
1.4. Analysen	11
1.5. Viktige begreper	11
2. Saker i familievernet og generelle utviklingstrekk	13
2.1. De fleste får time innen en måned.....	13
2.2. Halvparten av sakene avsluttet innen to måneder	13
3. Hvem tar kontakt med familievernkontorene?.....	14
3.1. Flest kvinner tar kontakt	14
3.2. Alder	15
3.3. Gifte, samboere – og ugifte	15
3.4. Utdanning.....	15
3.5. Arbeidssituasjon	16
4. Innhold i tjenesten.....	17
4.1. Parforhold først, og deretter samarbeid om barn	17
4.2. Samtaletema	17
4.3. Samtaletema etter kjønn	18
4.4. Samtaletema etter alder.....	19
4.5. Hovedtiltak i behandlingen	19
5. Barns deltagelse	21
5.1. Barn som viktigste samtalepartner	21
5.2. Barn som primærklient	22
5.3. Barn som primærklient og viktigste samtalepartner.....	22
5.4. Tema i samtaler.....	23
Kilder	25
Vedlegg: Tabeller	26
Tabellregister.....	35

1. Innledning

1.1. Bakgrunn og formål

Familieverntjenesten er et gratis lavterskelttilbud til alle som behøver hjelp i forhold til vanskelige forhold i familien. Familievernkontorene kan tilby rådgivning, veiledning og terapi når det er vansker, konflikter eller kriser i familien, med og uten barn involvert (Bufetat.no). Det gis også forebyggende tilbud, samt behandling og rådgivning.

Familievernkontorene skal også foreta mekling for foreldre etter lov om ekteskap §26 og barneloven §52, fjerde ledd. Saker vedrørende mekling for foreldre er ikke med i denne analysen.

Familievernkontorene har vært et tilbud til familier og enkelpersoner med behov for rådgivning og behandling i forbindelse med problemer og kriser siden 1958. I 1990 ble det overordnede ansvaret for familievernet overført fra Helsedirektoratet til Barne- og familieliedepartementet (BFD). I 1998 ble Lov om familievernkontorer innført, og i den forbindelse overførte BFD forvaltningsansvaret av tjenesten til fylkeskommunen. Samme år begynte Statistisk sentralbyrå arbeidet med å bygge opp en ny statistikk knyttet til familievernet. Data ble hentet inn første gang i år 2000, men først i 2001 var kvaliteten god nok til at offisiell statistikk kunne publiseres.

I forbindelse med den statlige overtakelsen av familievernet i 2004 ble forvaltningsansvaret overført til det nye Barne-, ungdoms- og familieliedirektoratet. Forut for at fylkeskommunene fikk forvaltningsansvaret var familievernkontorene drevet enten av det offentlige (Offentlige Familievernkontorers Organisasjon) eller av kirken (Kirkens Familievern). Forvaltningsstrukturen var i den tiden ikke standardisert, og gav kontorene ulike rammebetegnelser, noe som igjen har medført at innholdet i tjenesten har variert over tid og i forhold til eierstruktur. Disse forholdene var medvirkende til at Barne- og familieliedepartementet ønsket en gjennomgang og omlegging av tjenesten. Selv etter den statlige overtakelse skiller det i familievernet mellom offentlige og kirkelige familievernkontorer. De kirkelige kontorene er selvstendige enheter med driftsavtale med regionene, men er med i Statistisk sentralbyrås familievernsstatistikk på lik linje med de offentlige kontorene.

I 2007 var det 64 familievernkontor i Norge, ett kontor mer enn i 2002. I denne analysen er det valgt å se på to årganger der statistikken vil være sammenliknbar i stor grad, 2002 og 2007. Hvem er brukere og hva er innholdet i tjenesten, og har det skjedd endringer i denne perioden? I hvilken grad er barn og unge i kontakt med familievernkontorene, og hva kjennetegner sakene der barn er involvert?

Grunnlag for analysen er SSBs familievernsstatistikk for 2002 og 2007, der oppgavegiver er alle familievernkontorene i Norge.

Familievernkontorene registrerer ikke fødselsnummer, og det inngår dermed ikke i familievernsstatistikken. Det er derfor ikke mulig å vite om noen brukere går igjen i flere saker, og eventuelt har vært involvert i familievernsakene begge årene, 2002 og 2007.

1.2. Framgangsmåte og avgrensinger

Analysen har utgangspunkt i familievernsstatistikken for 2002 og 2007. Det samles inn en hel del informasjon i skjemaene som ikke publiseres. Årsaken til at dette ikke har vært publisert tidligere skyldes i stor grad varierende kvalitet på data fra familievernkontorene. Familievernsstatistikken ble publisert første gang for årgang 2001, med stadig flere tabeller påfølgende år. Erfaring viser at kvaliteten på innlevert statistikk forbedres etter hvert som enhetene, i dette tilfellet familievern-

kontorene, får tilbakemeldinger fra SSB om manglende innrapportering og om hvilke områder i statistikken som har dårlig kvalitet. Data fra 2002 kan være mangelfulle, og i noen tilfeller er kvaliteten dårlig.

Statistisk sentralbyrå har utformet tabeller for 2002, også på områder som tidligere ikke er publisert. Tilsvarende tabeller er laget for 2007. Her ser vi ser på hvem brukerne av familievernkontorene er med hensyn til alder, kjønn, utdanning og arbeidsforhold, samt bakgrunn for henvendelse og tematikk i samtalene. Vi har tatt utgangspunkt i primærklienten, det vil si personen som først tok kontakt med familievernkontoret for å komme i samtale, og som er den personen som har vært med i alle sakene i familievernet disse to årene. Bakgrunnsinformasjon om viktigste samtalepartner kunne vært interessant å belyse. I de sakene der flere enn to har deltatt, kunne det trolig gitt et mer presist bilde av brukerne av familievernkontorene dersom vi hadde tatt med bakgrunnsopplysninger også om samtalepartnerne. Det har ikke vært mulig å gjøre dette innenfor rammene for dette prosjektet. Familievernstatistikken fanger imidlertid ikke opp bakgrunnsinformasjon om andre brukere, i de sakene der det har vært flere enn to som har deltatt.

Analysen inneholder hovedtall fra 2002 og 2007. Noen av vedleggstabellene inneholder prosentandeler for begge årgangene, noen har kun totaltall for alle saker, noen har fylkesnivå, og noen har regionsnivå.

Følgende fylker er med i regionene:

- Region Øst: Østfold, Akershus, Oslo, Hedmark og Oppland
- Region Sør: Buskerud, Vestfold, Telemark, Aust-Agder og Vest-Agder
- Region Vest: Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane
- Region Midt-Norge: Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag
- Region Nord: Nordland, Troms og Finnmark

Barn som primærklient og viktigste samtalepartner

SSB har på bakgrunn av innlevert data for 2002 og 2007 laget nye tabeller over saker der barn har vært involvert. Vi har sett på de sakene der primærklient eller viktigste samtalepartner var under 18 år, år i statistikkåret.

Noen av de barna som er registrert som er under 18 år, er langt yngre enn 18 år. Det er registrert primærklienter og viktigste samtalepartnere som er i alderen 2-17 år. Der det er barn i de første alderstrinnene som er primærklient er dette åpenbart en feilregistrering. Det er imidlertid få som er i de yngste alderskategoriene, og vi har valgt å ta også disse med i totalsummene og beregningene. Det kan tenktes at barn i ulike alderstrinn som har vært med på samtalene og behandling via familievernet er tatt med som viktigste samtalepartner i de tilfellene tematikken har dreiet seg om foreldre-barnrelasjon.

Ulike registreringer i 2002 og 2007, og analysen

Det er noe ulikt innhold i skjema for familievernsstatistikk for 2002 og 2007. Dette betyr at noe av innholdet i familievernsstatistikken fra disse to årene ikke er helt likt. Dette tas høyde for i analysen, for å gjøre årgangene i størst mulig grad sammenliknbare. Der det er andre, eller flere svarkategorier disse to årgangene, vil dette opplyses spesielt om.

Sivilstatus:

I 2007 er alternativene særbo og oppløst samboerskap tatt med i registreringen, noe som ikke var med i 2002. I tabeller i denne analysen er dette løst med å ta med særbo og oppløst samboerskap med i kategorien ugift, - og vi kan dermed sammenlikne disse to årgangene. I vedleggstabell er særbo og oppløst samboerskap med som egne kategorier for 2007.

Utdanning:

I familievernsstatistikken for 2002 ble primærklients utdanning delt inn i fire kategorier; *grunnskoleutdanning, videregående utdanning, kort høyere utdanning, og lang høyere utdanning*. I familievernstatistikken for 2007 er kort og lang høyere utdanning slått sammen til Universitets- og høyskoleutdanning, og denne sammenslåingen er også gjort i denne analysen.

Arbeidssituasjon:

I skjema 52 fra 2002 er det 7 kategorier for valg av hvilken arbeidssituasjon primærklient har. Der primærklient var i arbeid ble dette året delt inn i enten arbeid 20-34 timer eller mer enn 35 timer per uke.

I skjema for 2007 er det 10 kategorier, der kategorien *i arbeid* har fått følgende inndeling: Under 20 timer, 20-34 timer, 35-45 timer og mer enn 46 timer per uke. I analysen har vi valgt å slå sammen under 20 timer per uke og 20-34 timer per uke til *I arbeid, deltid*. De to andre kategoriene (35-45 timer og mer enn 46 timer) for 2007 er slått sammen til *I arbeid, heltid*. For 2002 har vi definert arbeid 20-34 timer til å være *Arbeid, deltid*, og arbeid mer enn 35 timer per uke er *Arbeid, heltid*.

Vi ser at i 2002 ble de som eventuelt jobbet mindre enn 20 timer per uke ikke tatt med i statistikken som arbeidstakere. Dette vil altså være en mulig feilkilde, i forhold til kategorien *Arbeid, deltid*, og 2002 og 2007 vil kanskje ikke være fullt sammenliknbare. Primærklienter registrert med arbeid deltid i 2002 har altså ikke med de som jobbet mindre enn 20 timer per uke, og vil altså være minimumstall sammenliknet med 2007.

For 2007 er kategorien *Sosialhjelp* tatt med i familievernstatistikken. Kun 0,2 prosent av primærklientene (84 personer) dette året var registrert med sosialhjelp, og disse tar vi i analysen med under *Annet*. Kategorien *Annet* var ikke med i 2002. Kategorien *Uoppgett* for primærklientens arbeidssituasjon i 2002 har vi ikke i 2007.

Barns deltakelse

I 2002 og 2007 ble relasjon til primærklient og viktigste samtalepartner registrert, der barn var ett av alternativene. For begge årene kan *foreldre-barnsamtalesamtale* registreres som hovedtiltak i behandlingen. For 2007 er det kommet med et spørsmål om hvem som har deltatt i behandlingen, der barn er et av alternativene. Sistnevnte informasjon mangler vi for 2002.

For å se nærmere på barns deltakelse i familievernet, har vi tatt for oss de sakene der barn har deltatt enten som primærklient eller viktigste samtalepartner. I noen av sakene kan det tenkes at begge to er under 18 år.

Vi har definert barn til å være de som var under 18 år i oppgaveåret. Det vil si at for 2002 er de som er født i 1985 eller senere å regne som barn. For 2007 er de som er født i 1990 under 18 år i oppgaveåret, og defineres i denne analysen som barn. Analysen gir dermed svar på hvor mange som var under 18 år hele oppgaveåret. Det kan tenkes at det er flere som var 17 år mens saken pågikk løpet av oppgaveårene 2002 og 2007. Disse, som da var fylt 18 år innen utgangen av disse to årene, er ikke med i analysen som omhandler barn som primærklient og viktigste samtalepartner.

Hovedtiltak i behandlingen:

I 2002 var det fire kategorier i familievernskjemaet for registrering av hovedtiltak i behandlingen:

- Parsamtale
- Foreldre-barnsamtalesamtale
- Samtale med øvrig familie/andre
- Individualsamtale

I 2007 kom følgende tilleggskategorier med i familievernstatistikken:

- Samarbeid om barn
- Gruppeterapi

I tabeller som omhandler hovedtiltak er alle kategoriene med, der de to som ikke var gjeldende for 2002 er blank/uten tall.

Tematikk i samtaler:

For 2002 registreres *tema i samtalene*, og her er det 27 kategorier. For 2007 registreres *hvilke tema som har vært de mest sentrale under behandlingssamtalene*, og det er 32 kategorier.

Tema i samtaler på to måter. For hver sak skal det registreres hvilke tema som var de mest sentrale, der ett til tre alternativer er mulig å velge. Deretter skal det viktigste tema registreres, der det kun er ett av alternativene for tema som gjelder.

Følgende samtaletema er med i familievernstatistikken for 2007:

Parrelasjon:

01. Tvil om fortsettelse av parrelasjon
02. Manglende følelser
03. Ansvarsfordeling
04. Endring av samtalemønster/(videreutvikling av kommunikasjon)
05. Graviditet
06. Seksuelle problemer
07. Utroskap
08. Sorgreaksjon, voksne
09. Rusproblem, voksne
10. Somatisk/psykisk tilstand, voksne
11. Vold/trusler/overgrep, voksne
12. Økonomi/materielle forhold
13. Sjalusi
14. Verdi/kultur forskjeller

Foreldre-barnrelasjon:

15. Samspill mellom foreldre og barn/unge
16. Mangelfull omsorg
17. Sorgreaksjon, barn/unge
18. Rusproblem, barn/unge
19. Somatisk/psykisk tilstand, barn/unge
20. Seksuelt misbruk, barn/unge
21. Vold/trusler, barn/unge
22. Adferdsproblem, barn/unge
23. Verdi-/kulturforskjeller

Samarbeid om barn:

24. Samarbeid om barn med partner
25. Samarbeid om barn med ekspartner
26. Samarbeid om barn relatert til ny-/stefamilieproblematikk

Relasjon til øvrig familie/andre:

27. Samspill med øvrig familie/andre
28. Økonomisk konflikt
29. Rusproblem, øvrig familie
30. Somatisk/psykisk tilstand, øvrig familie
31. Vold/trusler/overgrep, øvrig familie

Individ:

- 32. Individuelt problem

Følgende kategorier var nye i 2007, og ikke med i familievernstatistikken for 2002:

Parrelasjon:

- Sjalusi.
- Verdi-/kulturforskjeller voksne.

Foreldre-barnrelasjon:

- Adferdsproblem barn/unge.
- Verdi-/kulturforskjeller barn/unge.

Samarbeid om barn:

- Samarbeid om barn relatert til ny-/stefamilieproblematikk.

I 2002 var kategoriene *samarbeid om barn med partner* og *samarbeid om barn med ekspartner* tilknyttet hovedkategorien Parrelasjon.

I tabeller i analysen er temaene organisert slik de er i skjema for 2007. Samarbeid om barn med partner og ekspartner er gruppert under *Samarbeid om barn* også for 2002, og de nye kategoriene for 2007 er uten innhold for 2002. For å gi et hovedbilde der 2002 og 2007 kan sammenlignes, er hovedtemaene summert opp og prosentuert for hovedkategoriene Parrelasjon, Foreldre-barnrelasjon, Samarbeid om barn, Relasjon til øvrig familie/andre, og Individuelt problem.

1.3. Feilregistrering 2002

Under arbeid med tabeller ble det oppdaget feil i registreringen for 2002. Dette gjelder tema i samtaler, under hovedkategori Relasjon til øvrig familie/andre; *somatisk/psykisk tilstand* og *rusproblem*.

Som nevnt over (del 1.2) registreres tema i samtaler på to måter. For hver sak skal det registreres hvilke tema som var de mest sentrale, der ett til tre alternativer er mulig å velge. Deretter skal det viktigste tema registreres, der det kun er ett av alternativene for tema som gjelder.

Tall SSB har fra 2002 viser at *Somatisk/psykisk tilstand* var valgt som tema i totalt 609 saker, der ett til tre alternativer av ulike tema var mulig å velge. For *viktigste tema* var *somatisk/psykisk tilstand* registrert i 2 930 saker. Rusproblem for øvrig familie og andre var registrert som samtaletema i totalt 352 saker, og som viktigste tema i 721 saker. Det vil si at disse to kategoriene var registrert oftere som *viktigste samtaletema*, enn som tema i samtale generelt. Dette er feil, og medførte store endringer for begge kategoriene, samt i hovedkategorien *Relasjon til øvrig familie/andre* fra 2002 til 2007.

For å få et riktigere bilde av tema i samtaler, er de 2 930 sakene som var registrert med viktigste tema *somatisk/psykisk tilstand*, *øvrig familie* og de 721 sakene med rusproblem viktigste tema i 2002 flyttet til *Uoppgett*. Somatisk/psykisk tilstand og rusproblem øvrig familie/andre, er altså uten tall i tabellene som omhandler viktigste tema i samtaler for 2002. Analysen gir dermed et minimumstall for hovedkategorien relasjon til øvrig familie/andre for 2002, og andel saker med viktigste tema som uoppgett blir høyt i 2002. SSB kan på denne bakgrunn ikke si om de endringene vi har registrert i tabellene er reelle endringer, eller om dette skyldes den dårlig kvaliteten på data på dette området i 2002.

De andre kategoriene for tema i samtaler er sjekket, slik at det ikke er andre kategorier som er oftere oppgitt som tema enn *viktigste tema*.

1.4. Analysen

I analysen vil vi se på hvem som er brukere av familieverntjenesten, hva som er innholdet i tjenesten, og om dette har endret seg i perioden 2002-2007. Vi legger vekt på primærklienten, altså den som først har tatt kontakt med et familievernkontor, og som har vært med i alle sakene disse to årene.

- Hvilken bakgrunn har de, når det gjelder kjønn, alder, sivilstatus, utdanning og arbeidssituasjon?
- Finner vi samme bildet for 2002 og 2007, eller har det skjedd endringer av brukeren i denne perioden?
- Hvilke typer problemer er det som drøftes på familievernkontorene, og er det samme tematikk som går igjen i 2002 og fem år senere?
- I hvor stor grad deltar barn i samtaler på familievernkontorene, og hva kjennetegner disse sakene? Hvilke tema snakkes det om, og hvilket forhold har barna til eventuell samtalepartner de har med seg?

Olaf E. Hansen har tilrettelagt for tabeller, og utformet nye tabeller for barns deltagelse som primærklienter og samtalepartnere i familievernet.

Linda M. Allertsen satt sammen tabeller fra 2002 og 2007 til tabeller og vedleggstabeller, og utført selve analysen.

Unni Grebstad har bidratt til deler av analysen, sammendrag og generelle utviklingstrekk.

1.5. Viktige begreper

Familievernsak

Det opprettes journalnummer for hver klientenhet familievernet arbeider med. Med klientenhet menes alle de personer som involveres rundt samme problemstilling eller tema. Dette kan være par, familier eller enkeltpersoner. Dersom annen behandler trekkes inn, og for eksempel gir en av partene et annet behandlingsforløp individuelt, skal dette defineres som en egen sak med nytt journalnummer. Det må vurderes som riktig å opprette egen sak i slike tilfelle selv om samme behandler både har par saken og den individuelle saken. Saker som er avsluttet, kan gjenåpnes innenfor en tidsramme på 6 mnd fra siste kontakt. Senere skal det opprettes nytt journalnummer. Tar klienter kontakt på nytt før det er gått 6 mnd, men med en ny problemstilling (for eksempel først parproblematikk, så samarbeid om barn), skal det opprettes en ny journal, og det blir en ny sak. Samtaler med barn innenfor rammen av en mekling skal ikke registreres som journal eller familievernsak. Når meklinger er avsluttet skal oppfølgende/påfølgende samtaler registreres som journal og dermed egen sak i familievernet.

Familievernstatistikken har ikke fødselsnummer, og vi vet derfor ikke om samme personer er involvert i flere familievernsaker.

Primærklient

Personen som henvender seg først til kontoret skal registreres som primærklient. Hvis saken for eksempel gjelder et par og begge møter til samtale, skal den av paret som henvendte seg først regnes som primærklient og partneren regnes som viktigste samtalepartner. Hvis den som henvender seg er barn under 18 år, skal han/hun regnes som primærklient og eventuelle foreldre eller andre som deltar i samtaler regnes som samtalepartner. Hvis mor/far henveder seg i forbindelse med en sak som for eksempel omhandler rusproblematikk hos barn, skal mor/far registreres som primærklient og barn viktigste samtalepartner.

Viktigste samtalepartner

Dette er den personen som defineres som viktigste samtalepartner for primærklient i familievernssaken. Hvis bare én person utenom primærklient har møtt til samtale,

skal denne registreres som viktigste samtalepartner. Hvis flere enn én person har møtt til samtale, skal den som terapeuten regner som viktigste samtalepartner av disse registreres. Særlig ved familiebehandling kan det være vanskelig å avgjøre hvem som er viktigste samtalepartner, her må den enkelte terapeut selv gjøre en vurdering ut fra sakens problemstilling/tema. Dersom et barn er sentralt i saken skal vedkommende registreres som viktigste samtalepartner.

Temaer i samtalene

Det registreres hvilke temaer som har vært drøftet i den enkelte behandlingssamtale. Dette er inndelt etter hvor behandlingsbehovet befinner seg: i en parrelasjon, foreldre-barnrelasjon, samarbeid om barn, relasjon til øvrig familie/andre, eller hos individet. Det er det relasjonelle perspektivet som ønskes lagt til grunn for angivelse av tema i samtalene. Under hvert område er det en rekke undertemaer. Det er mulig å krysse av inntil tre temaer dersom det har vært drøftet flere temaer i samtalene, men det skal også registreres hva som var *viktigste* tema i samtalene (her kan det kun registreres ett tema).

Hovedtiltak i behandlingen

Her skal den behandlingsform terapeuten mener har vært mest sentral i saken registreres. Dette skal ses i forhold til hvem som har vært involvert i samtalene. Selv om klienten oppgir parrelasjon som viktigste grunn for henvendelsen, og det mest sentrale temaet i saken har vært en av temakodene for dette området, kan hovedtiltaket være individualsamtale.

2. Saker i familievernet og generelle utviklingstrekk

Familievernet er en tjeneste som gir forebyggende tilbud, behandling og rådgivning for familier og enkeltpersoner ved problemer i familier, og er en tjeneste som øker i omfang. I 2007 arbeidet familievernkontorene med nær 29 416 saker, en økning på nær 19 prosent siden 2002, da det var 24 826 saker. I 2002 var det 5,5 saker i familievernet per 1000 innbygger, og fem år senere var dette økt til 6,2 saker per 1000 innbygger.

2.1. De fleste får time innen en måned

Fra 71 prosent i 2002 til 74 prosent av de nye familieversakene i 2007 hadde første samtale funnet sted innen en måned etter første kontakt. Tilgangen på første behandlingssamtale er dermed blitt 3 prosentpoeng bedre på nasjonalt nivå i perioden fra 2002 til 2007. Dette indikerer en stabilitet ved tjenesten som gir familier i kriseforutsigbarhet i en vanskelig fase. Familievernet ønsker å være en lett tilgjengelig tjeneste og statistikken viser at tilbuddet om hjelp gis relativt raskt etter første henvendelse.

Gjennomsnittlig ventetid i dager fra henvendelse til familievernet har gått ned, fra 34 dager i 2002 til 22 dager i 2007. Det er imidlertid noen regionale forskjeller dersom vi ser nærmere på fylkene. I 2002 hadde Hordaland lengst ventetid med gjennomsnittlig 97 dager per sak. Samme år hadde Troms kortest ventetid, med et gjennomsnitt på to uker før første samtale fant sted. Nordland og Finnmark hadde heller ikke så lang ventetid med kun 19 dager i 2002. Dersom vi ser nærmere på hvordan ventetiden fordeler seg i 2007, er det Sør-Trøndelag som har lengst ventetid med 28 dager. Følgende fire fylker kommer deretter likt ut med 27 dagers ventetid før første samtale: Østfold, Hedmark, Aust-Agder og Hordaland. Kortest ventetid hadde familier i Sogn og Fjordane med knappe to uker i 2007. Generelt sett er imidlertid variasjonen i ventetid mellom fylkene blitt sterkt redusert i perioden 2002 til 2007. Region Nord, hvor fylkene Nordland, Troms og Finnmark inngår, kommer best ut i forhold til å ha en stabil lav ventetid både i 2002 og i 2007.

2.2. Halvparten av sakene avsluttet innen to måneder

Av de vel 22 800 avsluttede sakene i familievernet i 2007, brukte halvparten under to måneder fra saken startet til den ble avsluttet. Det samme gjaldt for de vel 18 250 avsluttede sakene i 2002. Totalt var 79 prosent av sakene i 2007 avsluttet innen fem måneder i 2007, en økning på tre prosentpoeng fra 2002. Gjennomsnittlig varighet fra første samtale til avslutning av saken var 121 dager, mot 123 dager i 2002. Det var imidlertid store fylkesvisse forskjeller i den gjennomsnittlige varigheten på familieversakene. Både i 2002 og 2007 var det Troms fylke som hadde den korteste varigheten på sakene – 69 prosent av sakene var avsluttet innen to uker i 2002 og 71 prosent i 2007. Hele ni av ti saker var avsluttet innen fem måneder i 2007 og i 2002. Nordland ligger også over gjennomsnittet begge årene, mens Finnmark ligger noe under. Henholdsvis 84 og 76 prosent av de avsluttede sakene i disse to fylkene varte under fem måneder i 2007. Hordaland ligger også i den andre enden av skalaen, med seks av ti saker avsluttet innen fem måneder i 2002, og 73 prosent av sakene fem år etter.

Av de sakene som ble avsluttet i løpet av 2002, ble 86 prosent avsluttet etter avtale med klientene. 14 prosent av sakene ble avsluttet på grunn av klientenes uteblivelse fra siste samtale. Samme bilde finner vi fem år senere – over 87 prosent av de ferdigbehandlede sakene i 2007 ble avsluttet ved enighet mellom klient og kontor, og klienten uteble fra nær 13 prosent av de avsluttede sakene.

3. Hvem tar kontakt med familievernkontorene?

I 2007 arbeidet familievernkontorene med 29 416 saker. Dette er en økning på nærmere 19 prosent siden 2002, da det var 24 826 saker. Familievernstatistikken registerer informasjon om primærklienten i hver enkelt sak, og sier ikke noe om samme personer henvender seg flere ganger.

I denne delen av analysen ser vi på primærklientens bakgrunn. Primærklient er som nevnt den som har tatt første henvendelse til familievernkontoret. I mange av sakene hos familievernet er det flere enn en person som deltar, 67 prosent av sakene i 2002 og 62 prosent av sakene i 2007 var registrert med både primærklient og samtalepartner.

De aller fleste som har med seg noen til timene hos familievernet har med seg partner. Det har vært en økning fra 62 prosent i 2002 til 66 prosent 2007 når det gjelder saker der par deltar. Det er også mange som er til samtalene hos familievernkontorene sammen med ekspartner, og her har det vært en økning fra 24 prosent i 2002 til 30 prosent av sakene med samtalepartner i 2007. Verd å merke seg er det store antallet uoppgitt relasjon mellom primærklient og samtalepartner i 2002.

Tabell 3.1. Saker i familievernet med behandlingssamtaler etter samtalepartners relasjon til primærklienten. I alt og prosent. 2002 og 2007

	2007	2002	
		Prosent	Prosent
Totalt antall saker	29 416	24 826	
Totalt antall saker med samtalepartner	18 285	62,2	16 635
Samtalepartner, etter relasjon til primærklient			
Partner	12 087	66,1	10 248
Eksparter	5 474	29,9	3 921
Forelder	239	1,3	157
Barn	297	1,6	260
Øvrig familie	63	0,3	62
Andre	124	0,7	41
Uoppgett	1	0,0	1 946
			11,7

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Vi ser at nesten fire av ti saker i 2007, og mer enn tre av ti saker i 2002 kun var registrert med primærklient, og ingen samtalepartner. Det er altså mange som går alene til samtalene på familievernkontorene, og andelen har økt de siste årene.

3.1. Flest kvinner tar kontakt

Kvinner er overrepresentert blant primærklientene. Som i 2002 er det i 2007 fortsatt kvinner som oftest tar kontakt med familievernet. Syv av ti henvendelser til familievernkontorene kom fra kvinner. Det er relativt liten forskjell mellom regionene i forhold til at det er en overvekt av kvinner som tar kontakt.

Tabell 3.2 Primærklientens kjønn. Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002

	Saker i alt		Kvinne		Mann	
	2007	2002	2007	2002	2007	2002
Alle saker	29 416	24 826	19 951	16 869	9 465	7 957
Prosentandel			68	68	32	32
Region Øst	11 606	9 474	68	68	32	32
Region Sør	5 462	5 498	68	67	32	33
Region Vest	4 854	3 854	68	69	32	31
Region Midt-Norge	3 813	3 125	67	69	33	31
Region Nord	3 681	2 875	67	66	33	34

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

3.2. Alder

Både i 2002 og 2007 var nær halvparten av primærklientene i sakene hos familievernkontorene i alderen 35 til 44 år (44 prosent i 2007, og 42 prosent i 2002), og en stor del var i alderen 25-34 år. I 2002 var det flere i alderen 25-34 som tok kontakt med familievernet enn fem år senere.

I 2007 er det større andel over 55 år som har tatt kontakt med familievernkontorene for hjelp enn i 2002, men likevel er relativt få av brukerne av familievernkontorenes tjenester i denne aldersgruppen. Det samme gjelder for aldersgruppen under 25 år.

Tabell 3.3. Saker i familievernet, etter primærklients alder¹. Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002

	Under 25 år		25-34 år		35-44 år		45-54 år		55 år eller mer		
	2007		2002		2007		2002		2007		
	I alt	1 576	1 336	7 742	7 839	12 916	10 350	5 467	4 241	1 714	1 054
Prosent		5	5	26	32	44	42	19	17	6	4
Region Øst		4	5	25	29	44	43	20	18	6	5
Region Sør		6	6	26	32	44	42	19	16	5	4
Region Vest		5	5	28	32	43	41	17	17	6	4
Region Midt		5	6	26	34	45	40	18	17	6	3
Region Nord		8	7	29	35	42	39	15	15	6	4

¹ I 2002 var det 6 saker, og i 2007 var det en sak, med uoppgitt alder på primærklient

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

3.3. Gifte, samboere – og ugifte

I 2002 var 43 prosent av de som henvendte seg til familievernkontor og fikk hjelp gift, mens 18 prosent var ugift. Vi ser av tabell 3.4 at det i 2007 var en høyere andel av skilte og samboere som var i kontakt med familievernkontor enn fem år tidligere. I 2007 var 20 prosent av de som hadde tatt første initiativ til hjelp fra et familievernkontor ugift, der 8 prosent hadde et oppløst samboerskap bak seg og noen få var i et forhold der partene ikke bodde sammen (særbo). Se vedleggstabell 6 for mer informasjon. Fordeling av særbo og oppløst samboerskap er det ikke tall for fra 2002.

Tabell 3.4. Familievernsaker, etter primærklients sivilstatus¹. Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002

	Gift		Samboer		Registrert partnerskap		Separert		Skilt		Enke/enkemann		Ugift		
	2007		2002		2007		2002		2007		2002		2007		
	I alt	11 550	10 740	6 747	4 923	27	883	2 496	2 424	2 538	1 162	140	83	5 918	4 482
Prosent		39	43	23	20	0,1	4	8	10	9	5	0,5	0,3	20	18
Region Øst		39	44	24	21	0,2	4	9	10	9	4	0,6	0,3	19	17
Region Sør		41	45	20	18	0,1	3	10	11	10	7	0,3	0,4	18	15
Region Vest		46	49	20	18	0,0	5	8	9	8	3	0,5	0,2	17	14
Region Midt-Norge		35	39	25	23	0,1	2	7	9	9	6	0,4	0,6	23	21
Region Nord		31	34	26	19	0,0	3	7	9	7	4	0,4	0,2	28	31

¹ I 2002 var det 129 saker med uoppgitt sivilstatus på primærklient, og det utgjør 0,5 prosent av sakene dette året. I 2007 var det ingen uoppgitte.

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

3.4. Utdanning

I 2007 hadde omrent halvparten (48 prosent) av de som tok kontakt med og var brukere av familievernkontorene videregående utdanning, mens 39 prosent hadde universitets-/høyskoleutdanning. Dette er en endring fra 2002, da en større andel av brukerne hadde høyere utdanning (42 prosent), og færre hadde videregående (38 prosent). Det vil si også si at andel brukere med grunnskole som høyeste utdanningsnivå har gått ned i denne femårsperioden.

Dersom vi ser på regionsnivå, finner vi at region Midt-Norge til en viss grad skiller seg ut – her hadde 28 prosent av primærklientene i 2007 høyere utdanning, mens hele 57 prosent hadde videregående utdanning.

Tabell 3.5. Familieversaker, etter primærklientens utdanning¹. Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002

	Grunnskole		Videregående utdanning		Universitets-/høyskoleutdanning	
	2007	2002	2007	2002	2007	2002
	I alt	3 822	4 592	14 154	9 495	11 440
Prosent		13	18	48	38	39
Region Øst		11	18	43	34	46
Region Sør		15	18	49	42	36
Region Vest		12	21	52	38	35
Region Midt-Norge		15	14	57	42	28
Region Nord		16	23	48	42	36
						35

¹ I 2002 var det 318 saker med oppgitt utdanning på primærklienten, dette utgjør 1,3 prosent av sakene dette året. I 2007 var det ingen oppgitte.

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

vi ser på befolkningens høyeste utdanningsnivå for personer 16 år og over i 2007, var det noe i overkant av 43 prosent som hadde videregående skole som høyeste nivå (Statistisk sentralbyrå, Utdanningsstatistikk). Samme år var det i underkant av 26 prosent av befolkningen som hadde universitet eller høyskole som sitt høyeste utdanningsnivå. Dette betyr at primærklientene på familievernkontorene har relativt høyere utdanningsnivå sammenlignet med befolkningen som helhet i 2007. Sett i lys av det flere kvinner henvender seg til familievernet enn menn så er det naturlig at dette dra opp det høyeste utdanningsnivået noe. Blant menn i befolkningen var det i 2007 i overkant av 24 prosent som hadde utdanning fra universitet eller høyskole, mens kvinner hadde i overkant av 27 prosent. Dette kan indikere at det er en relativt ressurssterk gruppe som henvender seg til familievernet når så mye som 39 prosent har utdanning fra høyskole eller universitet.

3.5. Arbeidssituasjon

De aller fleste som tok kontakt med familievernkontorene var i full jobb. Det var også mange som hadde deltidsarbeid. I 2002 var det noen flere som arbeidet deltid og var hjemmeverværende enn fem år senere. Som vi har sett var vel 70 prosent av primærklientene kvinner.

Tabell 3.6. Familieversaker, etter primærklients arbeidssituasjon. Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002

	Arbeid, heltid		Arbeid, deltid		Under utdanning		Registrert arbeidsledig		Pensjonist/trygdet		Hjemmeverværende		Annet	Uoppgett
	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002
Saker i alt	18 215	14 001	4 167	4 378	2 105	1 899	462	524	1 925	1 537	1 529	1 846	1 013	641
Prosent	62	56	14	18	7	8	2	2	7	6	5	7	3	3
Region Øst	64	60	13	15	7	7	2	2	6	6	5	8	3	3
Region Sør	59	51	16	22	7	8	1	3	8	7	5	7	3	3
Region Vest	60	55	18	21	6	7	1	1	5	5	6	8	4	3
Region Midt-Norge ..	67	56	11	16	7	9	2	2	6	7	5	7	3	3
Region Nord	58	58	13	15	10	10	2	2	7	7	6	6	5	1

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

4. Innhold i tjenesten

I denne delen av analysen vil vi se på hva familievernkontorene brukes til. I 2002 var det vel 25 000 saker i familievernet, og i 2007 var det nær 30 000 saker. På familievernkontorene har det vært mange samtaler¹, og mange ulike problemstillinger er tatt opp. Hvilke tema snakkes det om på familievernkontorene, og er det forskjeller i ulike aldersgrupper og kjønn, i forhold til hvilket tema som er viktigst?

4.1. Parforhold først, og deretter samarbeid om barn

Når man kontakter familievernkontoret registreres det hvilket temaområde primærklienten søker hjelp for. Både i 2002 og 2007 var det problemstillinger knyttet til parforhold som oftest ble oppgitt som grunn til henvendelsen. Vi ser at det var en noe større andel i 2002.

Tabell 4.1. Primærklientens viktigste grunn til henvendelsen. Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002

	2007		2002	
	Totalt	Prosent	Totalt	Prosent
Saker i alt	29 416		24 826	
Par relasjon	14 312	49	13 224	53
Foreldre-barnrelasjon	2889	10	8 115	33
Samarbeid om barn	8019	27	-	-
Relasjon til øvrig familie/andre .	892	3	883	4
Individuelt problem	3301	11	2 581	10
Uoppgett	3	0	23	0,1

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Relasjon mellom barn og foreldre hadde en langt høyere andel i 2002 enn 2007, men dette skyldes at kategorien *samarbeid om barn* ikke var med dette året. Problemstillinger som omhandlet samarbeid om barn ble registrert under relasjon mellom foreldre og barn. Slår vi sammen *relasjon mellom foreldre og barn* med *samarbeid om barn* i 2007 ser vi at det har vært en økning i antall henvendelser som omhandler barn sammenliknet med 2002.

Dette er altså hva primærklienten selv oppga som grunn for henvendelsen. Hva handlet så timene hos familievernkontorene om, hvilke tema ble tatt opp i samtaleene? I analysen videre er samtaleemnene *relasjon mellom foreldre og barn* og *samarbeid om barn* tatt med i hovedtema *samarbeid om barn*, også for 2002.

4.2. Samtaletema

I familievernstatistikken registreres tema som tas opp i sakene, der det er mulig å velge flere tema. For 2002 var det 27 kategorier, og i 2007 var antallet økt til 32. Se kapittel 1.2, 1.3 og vedleggstabeller for mer informasjon.

Tabell 4.2 viser de mest sentrale temaene, de problemstillingene som oftest har vært gjeldende i familievernsakene. I hver sak har det vært mulig å velge opp til tre tema som samtaleene har dreiet seg om, så temaene i denne tabellen er ikke gjensidig utelukkende.

Fire samtaletema går igjen som de vanligste både i 2002 og 2007². Tabell 4.2 viser fordelingen ellers, der de 6 mest brukte temaene for hver årgang er tatt med. I 2002 var somatisk/psykisk tilstand det 7. mest brukte tema, mens manglende følelser var 7. mest brukte i 2007.

¹ I 2002 ble det gjennomført 74 780 samtaler på familievernkontorene i løpet av året, og i 2007 var det 85 212 samtaler (Familievernstatistikk 2002 og 2007)

² I 2007 var det flere kategorier å velge mellom. Se del 1.3 for mer informasjon. De temaene som kom med for første gang i 2007 var imidlertid sjeldent registrert.

Tabell 4.2. Vanligste tema i samtaler. Prosent. 2007 og 2002

	2007	2002
Tvil om fortsettelse av parrelasjon	28	34
Endring av samtalemønster	33	27
Samspill mellom foreldre og barn/unge	25	26
Samarbeid om barn med ekspartner	36	29
Individuelt problem	17	16
Samspill med øvrig familie/andre	13	19
Somatisk/psykisk tilstand, voksen (parrelasjon)	13	12
Ansvarsfordeling (parrelasjon)	13	16
Manglende følelser (parrelasjon)	9	16

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

I 2002 var det vanligste tema i samtalene på familievernkontorene knyttet til *tvil om fortsettelse av parforhold*, med 34 prosent av sakene. I 2007 var det 28 prosent av sakene som hadde dette som tema, mens *samarbeid om barn med ekspartner* var registrert oftest, i 36 prosent av sakene. *Endring av samtalemønster* er også et tema som var vanlig både i 2002 og 2007, og var registrert i henholdsvis 27 og 33 prosent av sakene i familievernet disse to årene.

Det er ikke kun problemstillinger vedrørende parforhold og barn som tas opp på familievernkontorene. Individuelt problem, samt samspill med øvrig familie/andre er også vanlig. Ansvarsfordeling og manglende følelser er også temaer som diskuteres relativt ofte, selv om det kan se ut som det var mer vanlig i 2002 enn i 2007.

4.3. Samtaletema etter kjønn

Det er altså først og fremst problemer i parforhold som er samtaletema på familievernkontorene, dette gjaldt 53 prosent av alle sakene i 2002 og 51 prosent av sakene i 2007. Samarbeid om barn er også vanlig tematikk, og prosentandelen av sakene som hadde dette som hovedtematikk har økt relativt mye, fra 14 prosent i 2002 til 30 prosent i 2007. I 2007 kom kategorien *samarbeid med barn i ny-/ste-familier* med som eget valg for samtaleemner i familievernsakene, og dette var registrert som viktigste samtaleemne i overkant av 500 saker dette året. Det er dermed ikke denne kategorien som er utslagsgivende for den store økningen. Se vedleggstabell 14 for mer informasjon.

**Tabell 4.3. Saker i familievernet etter viktigste tema i samtalene, og kjønn. 2002 og 2007
Prosent**

	Totalt		Mann/gutt		Kvinne/jente	
	2007	2002	2007	2002	2007	2002
Saker i alt	29 416	24 826	9 465	7 957	19 951	16 869
Prosentvis fordeling av tema i samtalene						
Parrelasjon	51	53	52	54	50	53
Foreldre-barnrelasjon	11	9	8	7	12	11
Samarbeid om barn	30	14	33	16	28	13
Relasjon til øvrig familie/andre	3	3	2	2	4	4
Individuelt problem	5	6	5	5	5	6
Uoppgett	0	15	-	16	-	14

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Det er en tendens til at noen tema er relativt marginale på familievernkontorene. Dersom vi ser på viktigste tema i samtalene i 2007 (vedleggstabell 14) så dreide kun 362 av sakene seg om temaet rusproblem for voksne og barn/unge. 225 av sakene hadde økonomi/materielle forhold som viktigste tema, og noen få flere saker dreide seg hovedsakelig om sjalusi. Hovedvekten lå på tvil om fortsettelse av parrelasjon, med nær 4 750 saker, og endring av samtalemønster med i overkant av 4 100 saker.

Vi har sett at det er få menn som tar kontakt med familievernet for hjelp, og i de sakene de henvender seg er det i noe større grad enn for kvinner parrelasjon og samarbeid om barn samtalene dreier seg om. Kvinner har oftere relasjon mellom foreldre og barn som tema i samtalene, samt relasjon til øvrig familie og andre. Det

kan altså se ut som om kvinner kontakter familievernet for hjelp til flere problemstillinger enn det menn gjør.

4.4. Samtaletema etter alder

Vi har sett at det er personer i alle aldre som kontakter familievernet, der det var hovedvekt av de mellom 35-44 år. Er det forskjeller mellom aldersgruppene, når det gjelder hvilke tema som tas opp i sakene?

I sakene der primærklient var under 25 år i 2007 var det like mange som dreide seg om parforhold og relasjon mellom barn og foreldre, 29 prosent. Vi ser at andelen som bruker familievernkontoret til å ta opp problemstillinger knyttet til parforhold er mindre vanlig for de under 25 år, enn for de som er eldre. Samarbeid om barn har økt betraktelig fra 2002 til 2007, i alle aldersgrupper. Verd å merke seg er høy andel saker der det er uoppgitt hvilket tema som var det mest sentrale i behandlingstimene.

Totalt var det 3 prosent av sakene i 2002 som hadde forhold til øvrig familie og andre som viktigste tema i samtalene. Vi ser av tabell 4.4 at dette først og fremst gjelder de under 25 år, og de over 55 år, og da spesielt for 2002. Av de 1 336 sakene der primærklient var under 25 år i 2002 var 116 saker registrert med kategorien relasjon øvrig familie/andre som viktigste tema, hvilket utgjør 9 prosent av alle sakene.

Både for de yngste og eldste er også individuelle problem oftere tema i samtalene på familievernkontorene enn for resten av brukerne. Dette kan tyde på at de i alderen 25-44 år som tar kontakt med familievernkontorene i større grad enn de yngste og eldste er i en livsfase der parforhold og barn i større grad krever oppmerksomhet.

Tabell 4.4. Saker i familievernet etter viktigste tema i samtalene, og alder. 2002 og 2007¹. Prosent

	Under 25 år		25-34 år		35-44 år		45-54 år		55 år eller mer	
	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002	2007	2002
Saker i alt	1 576	1 336	7 742	7 839	12 916	10 350	5 467	4 241	1 714	1 054
Prosentvis fordeling av tema i samtalene, etter alder										
Parrelasjon	29	27	55	55	50	54	52	56	55	59
Foreldre-barnrelasjon	29	23	4	4	10	9	15	14	15	15
Samarbeid om barn	27	12	34	16	34	15	23	9	7	3
Relasjon til øvrig familie/andre	4	9	2	3	2	2	4	4	14	10
Individuelt problem	11	13	4	4	4	5	6	8	10	10
Uoppgett	-	16	-	18	-	15	-	10	-	4

¹ I 2002 var det 6 saker, og i 2007 en sak, med uoppgitt alder på primærklient.

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

4.5. Hovedtiltak i behandlingen

Både i 2002 og 2007 var hovedfokus av behandlingen på familievernkontorene samtalene med par. Prosentandelen for 2002 og 2007 for parsamtaler er ikke fullt sammenliknbare, da samarbeid om barn kom med som en egen kategori i 2007. Dersom vi slår sammen parsamtaler og samarbeid om barn, ser vi at seks av ti saker i 2007 dreide seg om dette, og det er en økning fra 2002 på 7 prosentpoeng. Gruppeterapi kom også med som en egen kategori i 2007, men det var få av primærklientene som fikk denne typen behandling av familietjenesten.

I 38 prosent av sakene i 2002 og 33 prosent i 2007 var det samtalene med primærklient alene som var hovedtiltaket i behandlingen. Det er verd å merke seg at andre berørte kan ha møtt til samtale i disse sakene også, men hovedtiltaket har vært individuelle samtalene.

Tabell 4.5. Saker i familievernet etter hovedtiltak i behandlingen. 2002 og 2007. Prosent¹

	2007		2002	
	Totalt	Prosent	Totalt	Prosent
Familievernsaker	29 416		24 826	
Parsamtale	12 749	43	13 162	53
Foreldre-barnsamtales	1 368	5	1 745	7
Samarbeid om barn	5 084	17	-	-
Samtale med øvrig familie/andre	281	1	405	2
Individualsamtales	9 779	33	9 476	38
Gruppeterapi	155	1	-	-
Uoppgett	-	-	38	0

¹ Kategoriene *samarbeid om barn* og *gruppeterapi* var ikke med i familievernsskjema for 2002, og dermed ikke her.
Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

5. Barns deltagelse

Av tabell 3.3 så vi at samtaler mellom barn og foreldre var hovedtiltak i nær 1 400 saker i 2007 (5 prosent) og vel 1 750 saker i 2002 (7 prosent). Dette viser omfanget der barn deltar i sakene som behandles av familieverntjenesten, også der saker har hatt mer enn to deltagere. Disse tallene sier imidlertid ikke noe om i hvilken grad barna har vært med, om de har deltatt i en samtale, eller flere. I dette kapitlet vil vi se nærmere på barns deltagelse i familieversakene, der barn har hatt en sentral rolle, enten som primærklient eller som viktigste samtalepartner.

5.1. Barn som viktigste samtalepartner

Som vi ser av tabell 5.1 er det oppgitt at det var nær 300 saker i 2007 der barn var oppført som viktigste samtalepartner. Begge årene var barn med i sakene som viktigste samtalepartner i 1 prosent av sakene. Verd å merke seg er den store antallet *uoppgett* i 2002.

Tabell 5.1. Saker i familievernet med samtalepartner, etter samtalepartners relasjon til primærklienten. 2002 og 2007

	2007	2002
Totalt antall saker	29 416	24 826
Totalt antall saker med samtalepartner	18 285	16 635
Prosentandel med samtalepartner	62	67
Partner	12 087	10 248
Ekspartner	5 474	3 921
Forelder	239	157
Barn	297	260
Øvrig familie	63	62
Andre	124	41
Uoppgett	1	1 946

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Dersom vi tar utgangspunkt i fødselsår på de personene som er registrert i familievernstatistikken finner vi noen færre barn og unge som er registrert som samtalepartnere, både i 2002 og 2007.

Dette er saker der den som har henvendt seg til familievernet for hjelp kan være en voksen person, for eksempel forelder, men det kan også være en jevnaldrende som har tatt kontakt med et familievernkontor for hjelp.

Tabell 5.2. Barn som samtalepartner, og henvendelsesgrunn til primærklient. 2002 og 2007

	2007			2002			Uoppgett kjønn
	Totalt	Gutt	Jente	Totalt	Gutt	Jente	
Totalt antall saker	202	79	123	209	79	129	1
Prosentandel gutt og jente		39	61		38	62	
Henvendelsesgrunn							
Par relasjon	6	5	1	17	9	8	-
Foreldre-barnrelasjon	148	57	91	163	60	103	-
Samarbeid om barn	25	8	17	4	3	1	-
Relasjon til øvrig familie/andre	11	5	6	7	2	5	-
Individuelt problem	12	4	8	18	5	12	1

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Når det gjelder barn som viktigste samtalepartner, er seks av ti jenter. De aller fleste sakene der barn og unge i alderen opp til 17 år er involvert som samtalepartner, har den som henvendte seg til kontoret opplyst om at årsaken er foreldre-barnrelasjon. Dette gjelder 73 prosent i 2007, og 78 prosent i 2002. Det er et lite antall saker som har hatt andre problemstillinger, men vi ser at individuelt problem og parrelasjon hadde noen flere saker i 2002 enn fem år etter.

5.2. Barn som primærklient

Det er sjeldent av barn og unge selv tar kontakt med familievernkontorene for hjelp. I 2007 var det 385 saker der barn og unge i alderen opp til og med 17 år som var oppgitt som primærklient. Omtrent samme antall var det i 2002.

Tabell 5.3. Barn som primærklient og henvendelsesgrunn. Kjønn. 2002 og 2007

	2007			2002		
	Totalt	Gutt	Jente	Totalt	Gutt	Jente
Totalt antall saker	385	111	274	349	103	246
Prosentandel gutt og jente		29	71		30	70
Henvendelsesgrunn						
Par relasjon	6	-	6	8	3	5
Foreldre-barnrelasjon	188	51	137	188	50	138
Samarbeid om barn	14	5	9	5	1	4
Relasjon til øvrig familie/andre	49	7	42	27	9	18
Individuelt problem	128	48	80	120	39	81
Uoppgett	-	-	-	-	1	-

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

De aller fleste barna tar kontakt med familievernet på grunn av relasjon med foreldre. I 2002 gjaldt dette 54 prosent av sakene, mens det i 2007 var 49 prosent av barna som hadde oppgitt dette som årsak til kontakt. Mange av barna har individuelle problemer de søker hjelp for hos familievernet. I overkant av en tredjedel av barna som selv tok kontakt hadde oppgitt dette som grunn – 34 prosent i 2002 og 33 prosent fem år etter. Det har ikke vært store endringer de siste fem årene, verken i antall barn som selv tar kontakt, eller årsak til at de tar kontakt med familievernet.

Tabell 5.4. Barn som primærklient og henvendelsesgrunn. I alt og prosent. 2002 og 2007

	2007		2002	
	Saker	Prosent	Saker	Prosent
Totalt antall saker	385		349	
Henvendelsesgrunn				
Par relasjon	6	2	8	2
Foreldre-barn relasjon	188	49	188	54
Samarbeid om barn	14	4	5	1
Relasjon til øvrig familie/andre	49	13	27	8
Individuelt problem	128	33	120	34
Uoppgett	-	-	-	-

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

5.3. Barn som primærklient og viktigste samtalepartner

Det var 385 saker med barn som primærklient i 2007, og 349 saker i 2002. Av disse hadde 40 prosent samtalepartner med i 2007, og 33 prosent i 2002.

Tabell 5.5. Saker hvor barn er primærklient, og samtalepartners relasjon til primærklienten. I alt og prosent. 2002 og 2007

	2007		2002	
	Saker	Prosent	Saker	Prosent
Saker i alt	385		349	
Saker med samtalepartner	155	40	115	33
Samtalepartners relasjon til primærklient er...				
Partner	5	3	3	3
Ekspartner	3	2	5	4
Forelder	111	72	79	69
Barn	-	-	1	1
Øvrig familie	14	9	7	6
Andre	4	3	3	3
Uoppgett	18	12	17	15

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Vi ser i tabell 5.5 at de fleste, vel 7 av 10, som hadde med samtalepartner hadde med seg forelder. Vi ser også at de fleste av barna som tok kontakt med familievernkontorene for hjelp møtte alene til samtalene, 67 prosent i 2002 og seks av ti i 2007.

5.4. Tema i samtaler

Som nevnt tidligere registreres samtaletema i saker i familieverntjenesten på to ulike måter. For hver sak registreres samtaletema, der ett til tre alternativer er mulig å registrere. Viktigste tema registreres også, der altså er ett tema per sak registreres som hovedtema. I saker der barn er primærklienter handler de aller fleste sakene hovedsakelig om *samspill mellom foreldre og barn/unge*. I 2002 hadde 42 prosent av sakene dette som viktigste tema, og i 2007 har det vært en økning - halvparten av sakene hadde samspill mellom foreldre og barn/unge som hovedtema i samtalene.

Tabell 5.6. Barn som primærklient og hovedtema i samtaler. I alt og prosent. 2007 og 2002

	2007		2002	
	Saker	Prosent	Saker	Prosent
Saker i alt	385		349	
Saker etter vanligste hovedtema i samtalene				
Samspill mellom foreldre og barn/unge	192	50	147	42
Sorgreaksjon, barn/unge	31	8	34	10
Samspill med øvrig familie/andre	17	4	37	11
Individuelt problem	51	13	49	14
Somatisk/psykisk tilstand, barn/unge	25	6	13	4
Somatisk/psykisk tilstand, øvrig familie/andre	2	0,5	17	5

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.6 viser de mest sentrale samtaletema i sakene der barn er hovedperson, og vi ser at sorgreaksjon hos barn og individuelle problemer også er svært vanlig å få hjelp til hos familieverntjenesten. Disse seks temaene utgjør henholdsvis 85 og 83 prosent av alle sakene i 2002 og 2007. Andre problemstillinger enn disse er altså sjeldent hovedtematikk i saker der barn er hovedperson.

Det er få saker i familievernet med barn som primærklienter. I og med at det er så få saker har vi valgt å se nærmere på alle temaer som er oppgitt, der barn er "hovedperson" i sakene, se vedleggstabell 15. Ett til tre tema er mulig å registrere i hver sak, og i 2002 og 2007 var det gjennomsnittlig 2,3 og 2,6 tema registrert i hver sak. Vi har sett at nær halvparten av sakene der barn tar kontakt med familievernet dreier seg om relasjon med foreldre. Det er også relasjon med foreldre som generelt sett er de vanligste tema i samtalene på familievernkontorene.

Tabell 5.7. Saker hvor barn er primærklient. Andel saker med Foreldre-barnrelasjon oppgitt som tema i samtaler. Totaltall og prosentandel av totalt antall saker. 2002 og 2007

	2007		2002	
	Saker	Prosent	Saker	Prosent
Saker i alt	385		349	
Foreldre-barnrelasjon				
Samspill mellom foreldre og barn/unge	298	77	224	64
Mangelfull omsorg	29	8	25	7
Sorgreaksjon, barn/unge	81	21	70	20
Rusproblem, barn/unge	6	2	5	1
Somatisk/psykisk tilstand, barn/unge	67	17	40	11
Seksuelt misbruk, barn/unge	4	1	5	1
Vold/trusler, barn/unge	36	9	27	8
Afjerdssproblem, barn/unge/unge	29	8	-	-
Verdi/kultur forskjeller, barn/unge	19	5	-	-

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

I tabell 5.7 ser vi de ulike temaområdene, og i hvilken grad de ulike kategoriene var registrert som tema i samtalene. Samspill mellom foreldre og barn var tematikk i 64 prosent av sakene i 2002. Her ser vi at det har vært en økning fram til 2007, der hele 77 prosent av sakene hadde dette som tema. Sorgreaksjon og sykdom hos barn/unge er også vanlige tema som tas opp i sakene der barn er hovedperson.

Tabell 5.8. **Saker hvor barn er primærklient. Andel saker med Relasjon til øvrig familie/andre oppgitt som tema i samtaler. Totaltall og prosentandel av totalt antall saker. 2002 og 2007**

	2007		2002	
	Saker	Prosent	Saker	Prosent
Saker i alt	385		349	
Relasjon til øvrig familie/andre				
Samspill med øvrig familie/andre	91	24	126	36
Økonomisk konflikt	3	1	3	1
Rusproblem, øvrig familie/andre	10	3	10	3
Somatisk/psykisk tilstand, øvrig familie/andre	10	3	18	5
Vold/trusler/overgrep, øvrig familie/andre	9	2	11	3

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Når det gjelder relasjon til øvrig familie og andre, er det samspill med disse som er mest vanlig å snakke om der barn er initiativtaker til hjelp hos familieverntjenesten. Vi ser av tabell 5.8 at 36 prosent av sakene i 2002 hadde dette som tema. Her har det vært nedgang, da nær 24 prosent av alle sakene i 2007 hadde samspill med øvrig familie og andre som tema.

Det var få saker som hadde tema i samtalene som handlet om parforhold. Vel 3 prosent av sakene begge år hadde oppgitt somatisk sykdom hos voksne som tema. Samme andel var det som tok opp rusproblem hos voksne i 2007, med noen færre saker i 2002.

39 prosent av barna som fikk hjelp av familievernkontorene i 2007 diskuterte individuelle problem, en økning på seks prosentpoeng fra fem år tidligere. Verd å merke seg er at flere alternativer for tema er registrert, i motsetning til delen av analysen som omhandlet tema i samtalene for alle saker i familievernet i 2002 og 2007.

Kilder

Bufetat (2009)
(<http://www.bufetat.no/?module=Articles;action=ArticleFolder.publicOpenFolder;ID=225>)

Statistisk sentralbyrå: Familievernstatistikk 2007 (<http://www.ssb.no/famvern/>)

Statistisk sentralbyrå: Familievernstatistikk 2002
(<http://www.ssb.no/famvern/arkiv/>)

Statistisk sentralbyrå: Utdanningsstatistikk 2007 (<http://www.ssb.no/emner/04/01/>)

Vedlegg**Tabeller****Tabell A1. Saker i familievernet etter primærklients kjønn. Totalt, region og fylke. I alt og prosent. 2002**

	Saker i alt	Mann		Kvinne	
		I alt	Prosent	I alt	Prosent
Alle saker	24 826	7 957	32	16 869	68
Region Øst	9 474	3 000	32	6 474	68
Region Sør	5 498	1 828	33	3 670	67
Region Vest	3 854	1 191	31	2 663	69
Region Midt-Norge	3 125	973	31	2 152	69
Region Nord	2 875	965	34	1 910	66
Østfold	907	318	35	589	65
Akershus	2 812	842	30	1 970	70
Oslo	2 945	971	33	1 974	67
Hedmark	1 284	396	31	888	69
Oppland	1 526	473	31	1 053	69
Buskerud	1 296	427	33	869	67
Vestfold	1 619	553	34	1 066	66
Telemark	678	229	34	449	66
Aust-Agder	848	270	32	578	68
Vest-Agder	1 057	349	33	708	67
Rogaland	1 649	526	32	1 123	68
Hordaland	1 550	438	28	1 112	72
Sogn og Fjordane	655	227	35	428	65
Møre og Romsdal	1 151	344	30	807	70
Sør-Trøndelag	1 324	397	30	927	70
Nord-Trøndelag	650	232	36	418	64
Nordland	1 405	490	35	915	65
Troms	965	326	34	639	66
Finnmark	505	149	30	356	70

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A2. Saker i familievernet etter primærklients kjønn. Totalt, region og fylke. I alt og prosent 2007

	Saker i alt	Mann		Kvinne	
		I alt	Prosent	I alt	Prosent
Alle saker	29 416	9 465	32	19 951	68
Region Øst	11 606	3 694	32	7 912	68
Region Sør	5 462	1 737	32	3 725	68
Region Vest	4 854	1 560	32	3 294	68
Region Midt-Norge	3 813	1 262	33	2 551	67
Region Nord	3 681	1 212	33	2 469	67
Østfold	1 558	512	33	1 046	67
Akershus	3 094	959	31	2 135	69
Oslo	3 664	1 162	32	2 502	68
Hedmark	1 388	449	32	939	68
Oppland	1 902	612	32	1 290	68
Buskerud	1 443	453	31	990	69
Vestfold	1 440	440	31	1 000	69
Telemark	818	271	33	547	67
Aust-Agder	720	234	33	486	68
Vest-Agder	1 041	339	33	702	67
Rogaland	2 031	684	34	1 347	66
Hordaland	1 955	591	30	1 364	70
Sogn og Fjordane	868	285	33	583	67
Møre og Romsdal	1 342	464	35	878	65
Sør-Trøndelag	1 598	502	31	1 096	69
Nord-Trøndelag	873	296	34	577	66
Nordland	1 690	573	34	1 117	66
Troms	1 180	402	34	778	66
Finnmark	811	237	29	574	71

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A7. Saker i familievernet etter primærklients utdanning. Totalt, region og fylke. I alt og prosent. 2002

	Saker i alt	Grunnskole-utdanning		Videregående utdanning		Universitets-/høyskoleutdanning		Uoppgett utdanning	
		I alt	Prosent	I alt	Prosent	I alt	Prosent	I alt	Prosent
Alle saker	24 826	4 592	18	9 495	38	10 421	42	318	1
Region Øst	9474	1692	18	3225	34	4374	46	183	2
Region Sør	5498	994	18	2308	42	2078	38	118	2
Region Vest	3854	820	21	1449	38	1585	41	0	0
Region Midt	3125	435	14	1297	42	1376	44	17	1
Region Nord	2875	651	23	1216	42	1008	35	0	0
Østfold	907	230	25	345	38	332	37	0	0
Akershus	2 812	328	12	992	35	1 396	50	96	3
Oslo	2 945	461	16	651	22	1 803	61	30	1
Hedmark	1 284	306	24	556	43	373	29	49	4
Oppland	1 526	367	24	681	45	470	31	8	1
Buskerud	1 296	164	13	652	50	480	37	-	-
Vestfold	1 619	378	23	523	32	601	37	117	7
Telemark	678	110	16	329	49	239	35	-	-
Aust-Agder	848	127	15	358	42	362	43	1	0
Vest-Agder	1 057	215	20	446	42	396	37	-	-
Rogaland	1 649	190	12	693	42	766	46	-	-
Hordaland	1 550	468	30	460	30	622	40	-	-
Sogn og Fjordane ..	655	162	25	296	45	197	30	-	-
Møre og Romsdal ..	1 151	207	18	510	44	417	36	17	1
Sør-Trøndelag	1 324	153	12	444	34	727	55	-	-
Nord-Trøndelag	650	75	12	343	53	232	36	-	-
Nordland	1 405	310	22	680	48	415	30	-	-
Troms	965	185	19	364	38	416	43	-	-
Finnmark	505	156	31	172	34	177	35	-	-

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A8. Saker i familievernet etter primærklients utdanning. Totalt, region og fylke. I alt og prosent. 2007

	Saker i alt	Grunnskoleutdanning		Videregående utdanning		Universitets-/høyskoleutdanning	
		I alt	Prosent	I alt	Prosent	I alt	Prosent
Alle saker	29 416	3 822	13	14 154	48	11 440	39
Region Øst	11 606	1 241	11	4 969	43	5 396	46
Region Sør	5 462	820	15	2 702	49	1 940	36
Region Vest	4 854	597	12	2 547	52	1 710	35
Region Midt	3 813	574	15	2 186	57	1 053	28
Region Nord	3 681	590	16	1 750	48	1 341	36
Østfold	1 558	279	18	784	50	495	32
Akershus	3 094	152	5	1 410	46	1 532	50
Oslo	3 664	351	10	1 037	28	2 276	62
Hedmark	1 388	192	14	798	57	398	29
Oppland	1 902	267	14	940	49	695	37
Buskerud	1 443	285	20	673	47	485	34
Vestfold	1 440	252	18	675	47	513	36
Telemark	818	88	11	420	51	310	38
Aust-Agder	720	60	8	390	54	270	38
Vest-Agder	1 041	135	13	544	52	362	35
Rogaland	2 031	178	9	1 026	51	827	41
Hordaland	1 955	234	12	1 088	56	633	32
Sogn og Fjordane ..	868	185	21	433	50	250	29
Møre og Romsdal	1 342	362	27	647	48	333	25
Sør-Trøndelag	1 598	133	8	1 001	63	464	29
Nord-Trøndelag	873	79	9	538	62	256	29
Nordland	1 690	214	13	944	56	532	31
Troms	1 180	173	15	504	43	503	43
Finnmark	811	203	25	302	37	306	38

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A14. Saker i familievernet etter primærklients kjønn og viktigste tema i samtalene. 2002 og 2007

	Totalt		Mann/gutt		Kvinner/jenter	
	2007	2002	2007	2002	2007	2002
Saker i alt	29 416	24 826	9 465	7 957	19 951	16 869
Parrelasjon	14 979	13 214	4 943	4 294	10 036	8 920
Tvil om fortsettelse av par relasjon	4 747	5 037	1 633	1 675	3 114	3 362
Manglende følelser	417	744	142	271	275	473
Ansvarsfordeling	646	710	169	190	477	520
Endring av samtalemønster	4 122	3 122	1 323	993	2 799	2 129
Graviditet	105	86	30	23	75	63
Seksuelle problemer	198	199	76	73	122	126
Utroskap	900	767	328	259	572	508
Sorgreaksjon, voksne	965	919	304	302	661	617
Rusproblem, voksne	308	284	86	84	222	200
Somatisk/psykisk tilstand, voksne	948	675	324	243	624	432
Vold/trusler/overgrep, voksne	824	364	246	84	578	280
Økonomi/materielle forhold	225	307	71	97	154	210
Sjalusi	257	-	116	-	141	-
Verdi/kultur forskjeller, voksne	317	-	95	-	222	-
Foreldre-barnrelasjon	3 196	2 341	717	519	2 479	1 822
Samspill mellom foreldre og barn/unge	2 448	1 714	563	369	1 885	1 345
Mangelfull omsorg	61	75	22	33	39	42
Sorgreaksjon, barn/unge	129	161	20	34	109	127
Rusproblem, barn/unge	32	74	4	13	28	61
Somatisk/psykisk tilstand, barn/unge	252	189	47	45	205	144
Seksuelt misbruk, barn/unge	67	58	16	10	51	48
Vold/trusler, barn/unge	81	70	22	15	59	55
Atferdsproblem, barn/unge/unge	112	-	19	-	93	-
Verdi/kultur forskjeller, barn/unge	14	-	4	-	10	-
Samarbeid om barn	8 794	3 395	3 143	1 273	5 651	2 122
Samarbeid om barn med partner	316	485	101	190	215	295
Samarbeid om barn med ekspartner	7 965	2 910	2 859	1 083	5 106	1 827
Samarbeid om barn med ny-/stefamilie	513	-	183	-	330	-
Relasjon til øvrig familie/andre	947	839	226	197	721	642
Samspill med øvrig familie/andre	787	745	183	180	604	565
Økonomisk konflikt	29	25	9	2	20	23
Rusproblem, øvrig familie/andre	22	-	3	-	19	-
Somatisk/psykisk tilstand, øvrig familie/andre	39	-	8	-	31	-
Vold/trusler/overgrep, øvrig familie/andre	70	69	23	15	47	54
Individ						
Individuelt problem	1 500	1 382	436	370	1 064	1 012
Uoppgitt	-	3 655	-	1 304	-	2 351

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabell A15. Saker i familievernet med barn som primærklient. Andel saker med tema i samtaler. I alt og prosent. 2002 og 2007

	2007		2002	
	Saker	Prosent	Saker	Prosent
Totalt antall saker	385		349	
Par relasjon				
Tvil om fortsettelse av par relasjon	7	1,8	3	0,9
Manglende følelser	1	0,3	1	0,3
Ansvarsfordeling	2	0,5	4	1,1
Endring av samtalemønster	9	2,3	8	2,3
Graviditet	3	0,8	2	0,6
Seksuelle problemer	1	0,3	0	0,0
Utroskap	3	0,8	0	0,0
Sorgreaksjon, voksne	9	2,3	5	1,4
Rusproblem, voksne	13	3,4	8	2,3
Somatisk/psykisk tilstand, voksne	12	3,1	11	3,2
Vold/trusler/overgrep, voksne	13	3,4	7	2,0
Økonomi/materielle forhold	5	1,3	2	0,6
Sjalusi	2	0,5	-	-
Verdi/kultur forskjeller, voksne	2	0,5	-	-
Foreldre-barn relasjon				
Samspill mellom foreldre og barn/unge	298	77,4	224	64,2
Mangelfull omsorg	29	7,5	25	7,2
Sorgreaksjon, barn/unge	81	21,0	70	20,1
Rusproblem, barn/unge	6	1,6	5	1,4
Somatisk/psykisk tilstand, barn/unge	67	17,4	40	11,5
Seksuelt misbruk, barn/unge	4	1,0	5	1,4
Vold/trusler, barn/unge	36	9,4	27	7,7
Atferdsproblem, barn/unge/unge	29	7,5	-	-
Verdi/kultur forskjeller, barn/unge	19	4,9	-	-
Samarbeid om barn				
Samarbeid om barn med partner	6	1,6	23	6,6
Samarbeid om barn med ekspartner	54	14,0	37	10,6
Samarbeid om barn med ny-/stefamilie	21	5,5	-	-
Relasjon til øvrig familie/andre				
Samspill med øvrig familie/andre	91	23,6	126	36,1
Økonomisk konflikt	3	0,8	3	0,9
Rusproblem, øvrig familie/andre	10	2,6	10	2,9
Somatisk/psykisk tilstand, øvrig familie/andre	10	2,6	18	5,2
Vold/trusler/overgrep, øvrig familie/andre	9	2,3	11	3,2
Individuelt problem	149	38,7	116	33,2

Kilde: Familievernstatistikk 2002 og 2007. Statistisk sentralbyrå.

Tabellregister

3. Hvem tar kontakt med familievernkontorene?	
3.1. Saker i familievernet med behandlingssamtaler etter samtalepartners relasjon til primærklienten. I alt og prosent. 2002 og 2007	14
3.2. Primærklientens kjønn. Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002.....	14
3.3. Saker i familievernet, etter primærklients alder ¹ . Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002.....	15
3.4. Familievernsaker, etter primærklients sivilstatus ¹ . Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002.....	15
3.5. Familievernsaker, etter primærklientens utdanning ¹ . Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002	16
3.6. Familievernsaker, etter primærklients arbeidssituasjon. Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002	16
4. Innhold i tjenesten	
4.1. Primærklientens viktigste grunn til henvendelsen. Prosentandel av totalt antall saker. 2007 og 2002.....	17
4.2. Vanligste tema i samtaler. Prosent. 2007 og 2002.....	18
4.3. Saker i familievernet etter viktigste tema i samtalene, og kjønn. 2002 og 2007 Prosent.....	18
4.4. Saker i familievernet etter viktigste tema i samtalene, og alder. 2002 og 2007 ¹ . Prosent.....	19
4.5. Saker i familievernet etter hovedtiltak i behandlingen. 2002 og 2007. Prosent ¹	20
5. Barns deltagelse	
5.1. Saker i familievernet med samtalepartner, etter samtalepartners relasjon til primærklienten. 2002 og 2007	21
5.2. Barn som samtalepartner, og henvendelsesgrunn til primærklient. 2002 og 2007	21
5.3. Barn som primærklient og henvendelsesgrunn. Kjønn. 2002 og 2007	22
5.4. Barn som primærklient og henvendelsesgrunn. I alt og prosent. 2002 og 2007.....	22
5.5. Saker hvor barn er primærklient, og samtalepartners relasjon til primærklienten. I alt og prosent. 2002 og 2007	22
5.6. Barn som primærklient og hovedtema i samtaler. I alt og prosent. 2007 og 2002	23
5.7. Saker hvor barn er primærklient. Andel saker med Foreldre-barnrelasjon oppgitt som tema i samtaler. Totaltall og prosentandel av totalt antall saker. 2002 og 2007	23
5.8. Saker hvor barn er primærklient. Andel saker med Relasjon til øvrig familie/andre oppgitt som tema i samtaler. Totaltall og prosentandel av totalt antall saker. 2002 og 2007	24